

Remissvar

Dnr 2019-210

31 juli 2019

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Avskaffad övre skiktgräns för statlig inkomstskatt (s.k. värnsskatt)

Fi2019/02421/S1

Konjunkturinstitutet bedömer att ett avskaffande av den så kallade värnsskatten leder till minskade effektivitetsförluster i ekonomin samtidigt som det är troligt att skatteintäkterna på lång sikt inte minskar till följd av förändringen. Dock anser Konjunkturinstitutet att analys saknas på några viktiga områden och att ett avskaffande av denna skatt bör ses i ett större sammanhang där även andra skatter vägs in.

HÖG SJÄLVFINANSERINGSGRAD PÅ LÅNG SIKT

Att slopa värnsskatten kommer främst öka antalet arbetade timmar på den intensiva marginalen, det vill säga arbetsutbudet ökar hos de som redan är sysselsatta. Därtill höjs den ekonomiska avkastningen av utbildning, och andra beteenden som leder till högre lön, till exempel byte till mer krävande arbetsuppgifter. Självfinansieringsgraden beräknas vara i storleksordningen 100 procent¹, det vill säga den direkta offentligfinansiella effekten genom minskade inkomster på ca 6 miljarder kronor kompenseras på lång sikt genom ett ökat arbetsutbud (framför allt på den intensiva marginalen) och högre produktivitet. Detta leder till att skattebasen blir större och därmed blir skatteintäkterna högre. Det råder dock stor osäkerhet i beräkningarna av självfinansieringsgraden.

Vidare skulle ett slopande av värnsskatten även minska incitamenten att inkomstomvandla från arbetsinkomst till kapitalinkomst. Om färre väljer att inkomstomvandla leder detta också till att kommunernas skatteunderlag blir större vilket kan minska kommunernas behov att höja kommunalskatten för att finansiera sin verksamhet.

Ett avskaffande av värnsskatten gör att inkomsten efter skatt blir högre enbart för de personer som med gällande regler betalar värnsskatt. Dessa befinner sig framför allt i de högsta inkomstdecilerna. Förslaget leder därför till en ökad inkomstspridning. Dock kan påpekas att den ökade inkomstspridning som skett de senaste åren i stor utsträckning beror på ökade kapitalinkomster. Kapitalinkomsterna är framför allt koncentrerade till den övre delen av inkomstfördelningen. Jämfört med den ökade inkomstspridningen till följd av ökade kapitalinkomster är effekten på inkomstspridningen av ett avskaffande av värnsskatten betydligt mindre.

¹ I regeringens promemoria redogörs resultat från olika beräkningar av självfinansieringsgraden.

HÖGSTA MARGINALSKATTEN INTRÄFFAR INTE VID DE HÖGSTA INKOMSTERNA

Värt att notera är att Sverige har en av de högsta marginalskatterna bland OECD-länderna och även vid ett borttagande av värnskatten kommer Sverige internationellt sett ha höga marginalskatter. Till detta kan läggas att den högsta marginalskatten inte återfinns vid de högsta inkomsterna utan återfinns i det inkomstintervall där jobbskatteavdraget trappas av², vilket är redan vid inkomster som inte påverkas av värnskatten.

Antag en kommunalskattesats på 32 procent³. En person med en inkomst över 547 500 kronor⁴ betalar statlig skatt och har därmed en marginalskatt om 52 procent. Eftersom avtrappningen av jobbskatteavdraget börjar vid 630 000 kronor har individer med inkomster över detta belopp en marginalskatt på 55 procent. Då värnskatten träder in vid den övre skiktgränsen (inkomster över 733 300 kronor) blir marginalskatten 5 procentenheter högre, det vill säga 60 procent. När sedan avtrappningen av jobbskatteavdraget är slut, vilket sker vid ungefär 1,6 miljoner kronor i arbetsinkomst blir marginalskatten 3 procentenheter lägre, det vill säga 57 procent. En tumregel är att de snedvridande effekterna av beskattningen av arbetsinkomster växer mer än proportionellt med marginalskattesatsen. Ur ett effektivitetsperspektiv talar detta för att det är den högsta marginalskattesatsen som är mest snedvridande. Den högsta marginalskatten återfinns i inkomstintervallet där nedtrappningen av jobbskatteavdraget sker. I detta perspektiv hade det varit önskvärt om regeringen hade analyserat effekterna av ett alternativ till slopad värnskatt, till exempel en minskad värnskatt tillsammans med en reducerad avtrappning av jobbskatteavdraget till motsvarande statistiskt beräknade skattebortfall.

Även den så kallade skattedelen i socialförsäkringssystemet, det vill säga uttag av socialavgifter över ersättningstaken i till exempel sjukpenning och föräldrapenning, bidrar till högre marginaleffekter på högre arbetsinkomster. Denna marginaleffekt borde också ha analyserats i detta sammanhang.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Urban Hansson Brusewitz. Föredragande har varit Elin Ryner.

Urban Hansson Brusewitz

Elin Ryner

² Avtrappningen infördes 2016 och innebär att jobbskatteavdraget trappas av för årsinkomster mellan ca 630 000 kronor och ca 1 642 000 kronor. Individer med högre årsarbetsinkomst får inget jobbskatteavdrag. Avtrappningen sker med 3 procent per krona, vilket gör att marginalskatten är 3 procentenheter högre vid inkomster mellan 630 000 och ca 1,6 miljoner kronor jämfört med vid inkomster före och efter detta intervall.

³ Den genomsnittliga kommunalskattesatsen 2019 är 32,19 procent.

⁴ Detta är den nedre brytpunkten för personer under 65 år och motsvarar den nedre skiktgränsen på 490 700 kronor.